

LIKENNELAITOKSEN TUOTTAVUUSOHJELMA 2013-2016

Yleistä

Kaupunginhallituksen hyväksymissä talousarvion 2014 ja taloussuunnitelman 2014-2016 laatimisoheissa pyydetään virastoja ja laitoksia valmistelemaan tuottavuusohjelma vuosille 2013-2016 niin, että johtokunta voi hyväksyä ohjelman samassa yhteydessä kun viraston tai laitoksen talousarvioesitys käsitellään keväällä 2013.

HKL:n osalta tuottavuusohjelmaesityksessä tullaan esittämään konsernin ja yksiköiden tuottavuustoimenpiteet 2013-2016, tuottavuuskehitys 2011-2016 ja henkilöstötuottavuuskehitys 2011-2016.

HKL-konserni

Tuottavuustoimenpiteet

HKL:n konkreettiset tuottavuustoimenpiteet luetellaan tarkemmin yksiköittäin seuraavilla sivuilla. HKL-konsernin yksittäisten tuottavuustoimenpiteiden arvioitu vaikutus vuosittain on esitetty seuraavassa taulukossa:

	2013	2014	2015	2016
Säästö, 1 000 euroa	814	1 291	1 593	1 823
HTV-vaikutus	-8,5	-12,2	-14,2	-16,2

Vuosina 2013-2016 tärkeimmät toimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto tapahtuu kustannustehokkaasti ja niin, että Länsimetron käynnistyessä liikenteen operointi ja asemien sekä ratojen ylläpito pystytään hoitamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottavuuskehitys, menot (nykyisen käytössä oleva tuottavuusindeksi)

HKL-konsernin tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metrol liikenteen ja raitiol liikenteen paikkakilometrejä painotettuina liikennöinti- ja infra-korvauksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia. Vuonna 2016 menoissa on mukana Länsimetron ylläpitokustannukset, mutta ei Länsimetron poistoja. Vuosien 2011-2015 ja 2016 indeksit eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään.

HKL-konsernin tuottavuus heikkenee vuosina 2014-2015, kun HKL valmistautuu automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Metroliikenteessä laajennettu metrovarikko otetaan vaiheittain käyttöön vuosina 2013-2015 ja metroliikenne palkkaa uusia kuljettajia vuosina 2014-2015, jotta Länsimetron liikenne voidaan käynnistää 1.1.2016. Myös uutta vaunukalustoa otetaan käyttöön ennen Länsimetron liikenteen alkamista. Lisäksi HKL:n nykyiseen omaisuuteen tehdään peruskorjauksia, joista aiheutuu menoja, mutta vastaavasti peruskorjaukset eivät lisää suoritteita. Vuonna 2016 tuottavuus paranee, kun Länsimetro käynnistyy. Tällöin HKL:n kiinteät kulut eivät tule nousemaan vastaavasti kuin suoritemäärä lisääntyy.

HKL-konsernin tuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	106	147
Menot, M€	141,1	143,3	146,9	150,7	158,4	185,4
Tuottavuus	100	100	99	97	95	112

Tuottavuuskehitys, menot (indeksi, jossa ei mukana poistoja)

Jos menoihin otetaan mukaan käyttömenot ilman poistoja, korkoja sekä varauksia ja suoritteena käytetään painotettuja paikkakilometrejä, HKL-konsernin tuottavuuskehitys 2011-2016 on seuraava:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	107	145
Menot, M€	109,4	110,9	112,8	113,8	117,9	134,0
Tuottavuus	100	100	100	100	99	119

Menoilla, joista on eliminoitu poistot, tuottavuuskehitys on tasaista vuosina 2011-2015. Vuoden 2015 indeksiä heikentää satsaukset uusiin metrokuljettajiin. Vuonna 2016 tuottavuus paranee, kun Länsimetro käynnistyy.

Tuottavuuskehitys, menot (laskennallinen indeksi, jossa mukana Länsimetron poistot)

HKL:n menoihin ei tule sisällyttämään Länsimetron kokonaispoistoja vuonna 2016, mutta laskennallisen tuottavuusindeksin laskennassa poistot voidaan huomioida. Jos menoihin otetaan mukaan poistot mukaan lukien Länsimetron poistot kokonaisuudessaan ja suoritteena käytetään painotettuja paikkakilometrejä, laskennallinen tuottavuuskehitys 2011-2016 olisi seuraava:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	106	151
Menot, M€	141,1	143,3	146,9	150,7	158,4	205,4
Tuottavuus	100	100	99	97	95	103

Vaikka indeksi on laskennallinen, niin se kuvaa realistisesti tuottavuuden muutosta 2016. Tuottavuus paranee vuonna 2016, vaikka menoissa on mukana kaikki Länsimetron ylläpito- ja poistokustannukset. Tämä johtuu siitä, että HKL:n kiinteät menot eivät kasva samassa suhteessa kuin suorit määrä kasvaa.

Tuottavuuskehitys, henkilötyövuodet

HKL-konsernin tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metroliiikenteen ja raitioliiikenteen paikkakilometrejä painotettuina liikennöinti- ja infra-korvauksien mukaan. Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa tekevän henkilön koko työvuosi. Henkilötuottavuus paranee, kun Länsimetron liikenne alkaa vuonna 2016.

HKL-konsernin henkilötuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	106	147
HTV	938	966	993	1 015	1 079	1 101
Tuottavuus	100	98	98	96	92	125

HKL-Raitoliikenne

Tuottavuustoimenpiteet

Raitioliiikenteessä ylläpidetään saavutettu raitiovaunujen 85 %:n käytävyyssaste. Tämä vähentää vaunutarvetta ja tuo säästöjä pääomaku-

luissa. Kunnossapidon prosesseja kehittämällä vähennetään myös rekrytointitarvetta liikenteen lisääntyessä. Vaunukaluston luotettavuuden parantamishjelmalla vähennetään teknisistä syistä tapahtuvia linjavaihtoja ja mahdollistetaan sovitulla kalustotyypillä tapahtuva liikenne ja vaaditun suoritason ylläpitäminen. Tämä parantaa raitioliikenteen tuottavuutta tuottamalla vaaditut kilometrit suunnitellun kokoisella kalustolla, jolloin tuottavuus kasvaa tuotoksen (paikkakilometriä) kasvessa ja kustannusten pysyessä ennallaan tai alentuessa.

Eläköitymistä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Liikenteen tuottavuutta parannetaan kehittämällä työaikajärjestelmiä, työaika suunnittelua Hastus-järjestelmällä sekä keskipitkää työsuunnittelua Winbus-järjestelmällä. Kesälomasijaisten käyttöä lisätään kesäkauden ylityötarpeen vähentämiseksi. Materiaalikustannuksia vähennetään tehokkaalla ja kehittämällä ostotoimintaa sekä osto-osaamisen lisäämisellä.

HKL-Raitioliikenteen tuottavuustoimenpiteiden arvioitu vaikutus vuosittain on esitetty seuraavassa taulukossa:

	2013	2014	2015	2016
Säästö, 1 000 euroa	790	1 150	1 300	1 370
HTV-vaikutus	-8,5	-12,2	-14,2	-16,2

Tuottavuuskehitys, menot (nykyisen käytössä oleva tuottavuusindeksi)

HKL-Raitioliikenteen tuottavuusluvussa käytetään suoritteina raitioliikenteen paikkakilometrejä. Menoihin ei sisälly korkomenoja eikä varauksia. HKL-Raitioliikenteen tuottavuus pysyy samalla tasolla vuosina 2013-2015. Vuonna 2016 uusi kalusto mahdollistaa enemmän suoritteita eli paikkakilometrejä, jolloin tuottavuusluku kääntyy nousuun.

HKL-Raitioliikenteen tuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, milj. pkm	558	573	588	595	607	631
Menot, M€	59,8	60,3	60,7	62,2	62,7	63,3
Tuottavuus	100	102	104	103	104	107

Tuottavuuskehitys, henkilötyövuodet

HKL-Raitioliikenteen tuottavuusluvussa käytetään suoritteina raitioliikenteen paikkakilometrejä. Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa

tekevän henkilön koko työvuosi. HKL-Raitoliikenteen henkilötuottavuus on samansuuntainen kuin menotuottavuus.

HKL-Raitoliikenteen henkilötuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, milj. pkm	558	573	588	595	607	631
HTV	577	588	594	599	613	619
Tuottavuus	100	101	102	103	102	105

HKL-Metroliikenne

Tuottavuustoimenpiteet

HKL-Metroliikenne keskittyy tulevana vuosina automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Metroliikenteen tuottavuustoimenpiteet painottuvat siihen, että automaattimetron ja Länsimetron käyttöönotto pystyttäisiin toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottavuuskehitys, menot (nykyisen käytössä oleva tuottavuusindeksi)

HKL-Metroliikenteen tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metroliikenteen paikkakilometrejä. Menoihin ei sisälly korkomenoja eikä varauksia. HKL-Metroliikenteen tuottavuus heikkenee vuosina 2014-2015, kun metroliikenne valmistuu Länsimetron operoinnin aloittamiseen palkkaamalla uusia kuljettajia sekä laajentamalla metrovarikkoa. Tuottavuus paranee 2016, kun Länsimetro otetaan käyttöön; metroliikenteen kiinteät kustannukset eivät kasva samassa suhteessa kuin suoritteet.

HKL-Metroliikenteen tuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, milj. pkm	2106	2 095	2 122	2 114	2189	3 707
Menot, M€	28,0	28,9	29,4	32,7	36,2	47,5
Tuottavuus	100	96	96	86	80	104

Tuottavuuskehitys, henkilötyövuodet

HKL-Metroliikenteen tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metroliikenteen paikkakilometrejä. Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa

tekevän henkilön koko työvuosi. Henkilötuottavuus paranee, kun Länsimetron liikenne alkaa vuonna 2016.

HKL-Metroliikenteen henkilötuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, milj. pkm	2106	2 095	2 122	2 114	2189	3 707
HTV	222	233	251	263	308	327
Tuottavuus	100	94	89	85	75	119

HKL-Infrapalvelut

Tuottavuustoimenpiteet

Infrapalvelut palkkaa ympäristöinsinöörin parantamaan energiatehokkuutta ja dokumentti-insinöörin tehostamaan rakennushankkeita. Lisäksi HKL-Infrapalvelut pyrkii siihen, että suoritteiden lisääntyminen varsinkin metroliikenteessä Länsimetron käynnistyessä pystytään hoitamaan mahdollisimman pienillä resurssien lisäyksillä.

HKL-Infrapalveluiden tuottavuustoimenpiteiden arvioitu vaikutus vuosittain on esitetty seuraavassa taulukossa:

	2013	2014	2015	2016
Säästö, 1 000 euroa	24	141	293	453
HTV-vaikutus	0	0	0	0

Tuottavuuskehitys, menot (nykyisen käytössä oleva tuottavuusindeksi)

HKL-Infrapalveluiden tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metroliikenteen ja raitioliikenteen paikkakilometrejä painotettuina liikennöinti- ja infrakorvauksien mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia. Vuonna 2016 menoissa on mukana Länsimetron ylläpitokustannukset, mutta ei Länsimetron pois-toja.

HKL-Infrapalveluiden tuottavuus heikkenee vuosina 2014-2015, kun infrapalvelut valmistuu automaattimetron ja Länsimetron käyttöönottoon. Lisäksi HKL:n nykyiseen omaisuuteen tehdään peruskorjauksia, joista aiheutuu menoja, mutta vastaavasti peruskorjaukset eivät lisää

suoritteita. Vuonna 2016 tuottavuus paranee, kun Länsimetro käynnistyy.

HKL-Infrapalvelujen tuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	106	147
Menot, M€	73,2	74,4	76,9	79,9	84,1	101,4
Tuottavuus	100	99	98	95	92	106

Tuottavuuskehitys, henkilötyövuodet

HKL-Infrapalveluiden tuottavuusluvussa käytetään suoritteina metrolliikenteen ja raitioliikenteen paikkakilometrejä painotettuina liikennöinti- ja infrakorvauksien mukaan. Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa tekevän henkilön koko työvuosi. Henkilötuottavuus paranee huomattavasti, kun Länsimetron liikenne alkaa vuonna 2016.

HKL-Infrapalveluiden henkilötuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Paikkakilometrit, painotettu indeksi	100	101	103	104	106	147
HTV	80	85	90	96	100	97
Tuottavuus	100	95	92	86	85	121

Hallinto- ja talousyksikkö

Tuottavuustoimenpiteet

Hallinto- ja talousyksikkö (HTY) on pyrkinyt hyödyntämään eläköitymiä ja HTY:n henkilömäärä on hieman laskenut vuodesta 2011. HKL:n hallinnoimissa tytäryhtiöissä pyritään käyttämään hyödyksi HTY:n hallintoa, joka parantaa tuottavuutta. Lisäksi HTY pyrkii parantamaan toiminnan laatua esimerkiksi kehittämällä tietojärjestelmiä. Tavoitteena on, että HKL:n toiminnan laajentuessa esimerkiksi Länsimetron käynnistyessä, HTY:n henkilöstömäärä pysyisi nykyisellä tasolla.

Tuottavuuskehitys, menot

Toimitusjohtaja

23.5.2013

Hallinto- ja talousyksikön tuottavuutta mitataan mittarilla, jossa suhteutetaan HTY:n kokonaismenot koko HKL:n menoihin. Menoihin ei sisälly korkomenoja eikä varauksia. HTY:n tuottavuus paranee vuosittain, koska HTY:n menot pysyvät samalla tasolla tulevina vuosina, mutta HKL:n menot tulevat nousemaan toiminnan volyymin kasvaessa.

Hallinto- ja talousyksikön tuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kon menot, M€	141,1	143,3	146,9	150,7	158,4	185,4
HTY menot, M€	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,9
Tuottavuus	100	101	104	108	114	134

Tuottavuuskehitys, henkilötyövuodet

Hallinto- ja talousyksikön tuottavuutta mitataan mittarilla, jossa suhteutetaan HTY:n henkilötyövuosia koko HKL:n henkilötyövuosiin. Henkilötyövuosi on yhden täyttä työaikaa tekevän henkilön koko työvuosi. HTY:n tuottavuus paranee vuosittain, koska HTY:n henkilömäärä pysyy samalla tasolla tulevina vuosina, mutta HKL:n henkilömäärä tulee nousemaan toiminnan volyymin kasvaessa.

Hallinto- ja talousyksikön henkilötuottavuuskehitys 2011-2016:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kon HTV	938	966	993	1 015	1 079	1 101
HTY HTV	58	59	57	57	57	57
Tuottavuus	100	102	109	111	118	120